"FAY HATLARI KESKİNLEŞTİ AB, TÜRKİYE İLE FARK YARATABİLİR"

Fotoğraflar: *Dünya Gazetesi Fotoğraf Arşivi*

İKTİSADİ KALKINMA VAKFI BAŞKANI AYHAN ZEYTİNOĞLU, 9 MAYIS AVRUPA GÜNÜ VESİLESİYLE YAPTIĞI AÇIKLAMADA 'AVRUPA GÜNÜ'NÜ KUTLADI VE AVRUPA DEĞERLERİNİN BUGÜN HER ZAMANKİNDEN DE FAZLA ANLAMLI VE GEÇERLİ OLMASI GEREKTİĞİNİ VURGULADI.

İktisadi Kalkınma Vakfı (İKV) Başkanı Ayhan Zeytinoğlu, Türkiye'nin AB konusunda çalışan en eski sivil toplum kuruluşu olan İKV'nin, İstanbul AB Bilgi Merkezi olarak konser, konferans ve forumlar ile Avrupa Günü'nü tüm hafta boyunca kutladığını belirtti. Dünyanın sancılı bir değişim ve dönüşüm döneminden geçmekte olduğunu vurgulayan İKV Başkanı, bu dönemde AB'nin bir barış ve demokrasi projesi olarak varlığının büyük önem taşıdığının altını çizdi.

Başkan Zeytinoğlu şunları söyledi: "Dünyamız giderek globalleşir ve dünyanın her bir ucu birbiriyle daha fazla bağlantılı hale gelirken gerilim ve fay hatları da giderek belirginleşiyor. ABD'nin Başkan Trump ile birlikte çok taraflı liberal dünya düzenini sarsacak adımlar atması, AB gibi yapılanmaları da zor bir durumda bıraktı.

İklim değişikliği ile ilgili Paris Anlaşması, Trans-Pasifik Ortaklığı ve Trans-Atlantik Ticaret ve Yatırım Ortaklığı gibi girişimlerden çekilmesine son olarak İran ile nükleer anlaşmadan çekilmesi de eklendi. Bilinen parametreleri değiştiren ve güçler dengesinde çalkantılara yol açacak bu adımlar karşısında AB'nin bir barış, demokrasi ve işbirliği projesi olarak güçlü bir şekilde devam etmesi büyük önem taşıyor. Nitekim ABD Başkanı Trump'ın açıklamasına karşı Avrupa Komisyon Başkan Yardımcısı ve Dış ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilcisi Federica Mogherini'nin nükleer anlaşmanın arkasında duran açıklaması, AB'nin uluslararası sorunların diplomatik ve barışçıl yöntemlerle çözümüne verdiği desteği ortaya koyuyor. Günümüz dünyasında bu tavır birleştirici olmalıdır."

"İlişkiler zor bir dönemden geçiyor"

Başkan Zeytinoğlu sözlerine Türkiye ile AB ilişkilerinin zor bir dönemden geçmesine rağmen önemini koruduğu tespiti ile şöyle devam etti: "Giderek fay hatlarının keskinleştiği ve gerilim noktalarının arttığı günümüz dünyasında, AB'nin Türkiye'yi de yanına alarak güçlenmesi ve tüm dünyaya önemli bir mesaj vermesi gerekiyor. Bu mesaj 'AB değerlerine sadıktır ve bunları ayrımcılık yapmadan tüm aday ülkelere uygulamaktadır' olmalı.

Türkiye'nin üyeliği önündeki suni engeller kaldırılmalı ve tüm aday ülkelere uygulanan kriterleri yerine getirdiği takdirde üye olacağına dair güçlü bir siyasi irade ortaya koyulmalı. Bu durumda Türkiye'nin de normalleşme sürecinde AB hedefi tekrar itici bir rol oynayacaktır. Türkiye'yi de içine almış bir Birliğin, günümüzün globalleşen dünyasında da hala belirleyici, fark yaratıcı ve yön verici konumda olduğunu kanıtlayabilir".

Zeytinoğlu, çeşitli AB ülkelerinde yükselişte olan popülist hareketlere de değindi ve AB ideali ile AB değerlerinin bu hareketlerin panzehri olacağını vurguladı. Zeytinoğlu şunları söyledi: "Çeşitli AB ülkelerinde yükselişte olan popülist akımlar, yabancı düşmanlığı, ırkçılık, otoriterlik gibi kavramlardan besleniyor. AB idealine de karşı çıkan bu akımlar, Avrupa'nın son 70 yıldaki kazanımlarını da ortadan kaldırabilecek bir tehdit oluşturuyor. Bunlara karşı AB'nin değerlerine sarılarak, bu değerlerin din, dil, ırk ayrımı olmadan herkes için geçerli olduğunu, uyguladığı politikalar ile kanıtlaması gerekiyor. Son olarak, aralarında eski Cumhurbaşkanlarından Sarkozy'nin de olduğu yaklaşık 300 ileri gelen Fransız'ın, Kuran'ın bazı ayetlerinin değiştirilmesi yönündeki manifestosu, AB değerlerine bir karşı çıkış da içeriyor. AB'nin inandırıcı olabilmesi için böyle çıkışlara karşı AB değerlerinin arkasında durması gerekli. Ancak bu tarafız ve eşitlikçi tutumu sergileyebilirse yükselen popülizmin panzehri olabilir".

AB ile yeni dönem Sofya'da ele alındı

Diğer yandan İKV, Sofya'da "Varna Zirvesi'nin ardından Türkiye-AB İlişkileri İçin Perspektifler ve Bulgaristan'ın Rolü" konulu bir panel düzenledi. Türkiye Cumhuriyeti Sofya Büyükelçiliği ve PanEuropa Bulgaria işbirliğinde düzenlenen panele çok sayıda büyükelçi ve üst düzey diplomatik misyon temsilcisi katıldı. Panelin açış konuşmaları, Türkiye Cumhuriyeti Bulgaristan Büyükelçisi Hasan Ulusoy ve İKV Başkanı Ayhan Zeytinoğlu tarafından gerçekleştirildi.

Türkiye Cumhuriyeti Bulgaristan Büyükelçisi Ulusoy açış konuşmasında Bulgaris-

tan'ın çabaları sayesinde toplanan Varna Zirvesi'nin, Türkiye ile AB'ye yapıcı bir ortamda açık bir diyalog fırsatı sunduğunu kaydetti. Türkiye'nin, Bulgaristan'ın Avrupa Konseyi ve NATO üyeliği sürecine destek verdiğini hatırlatan Büyükelçi Ulusoy, Bulgaristan'dan da benzer çabayı görmekten duydukları memnuniyeti dile getirdi. Türkiye'nin AB üyeliği stratejik hedefinden vazgeçmeyeceği mesajını veren Büyükelçi, Avrupa'nın bir değerler bütünü olduğunu belirterek, AB dışındaki tüm Avrupa kurumlarının parçası olan Türkiye'nin, AB üyeliği hedefi gerçekleşmese de bir Avrupa ülkesi olmaya devam edeceğini ancak Türkiyesiz bir AB'nin gerçek anlamda bir medeniyet projesi olma hedefini yerine getiremeyeceği belirtti.

İKV Başkanı Ayhan Zeytinoğlu, açış konuşmasında Mart ayında toplanan Varna Zirvesi'nin taraflar arasındaki diyaloğun sürdürülmesi yönünde olumlu bir adım olduğunu ifade etti. Juncker'in zirve sonrasında Türkiye'nin üyelik müzakerelerinin süreceğini bizzat garanti ettiğini anımsatan İKV Başkanı Zeytinoğlu, bu sözlerin pratikte karşılık bulması gerektiğinin altını çizdi. İKV Başkanı konuşmasında, Komisyonunun Şubat ayında açıkladığı Batı Balkan Stratejisi'ne değinerek söz konusu ülkelerin AB perspektifini teyit eden ve Karadağ ile Sırbistan için 2025'i olası üyelik tarihi olarak telaffuz eden yaklaşımın Türkiye için geçerli olmamasını eleştirdi ve Türkiye'nin bir aday ülkeden çok, "stratejik ortak" olarak nitelendirildiğini belirtti.

"Türkiye'nin davet edilmemesi büyük kayıp"

17 Mayıs 2018 tarihinde Sofya'nın Batı Balkan ülkeleri ile AB liderlerini bir araya getirecek bir zirveye ev sahipliği yapmaya hazırlandığını anımsatan İKV Başkanı Zeytinoğlu, zirveye Türkiye'nin davet edilmemesinin büyük bir kayıp olduğunu kaydetti. Önümüzdeki dönemde Türkiye'nin erken seçim, AB'nin de 2019 AP seçimleri ve Brexit müzakerelerinin tamamlaması gibi süreçlerden geçeceğine dikkat çeken İKV Başkanı Zeytinoğlu, bu dönemde gerek AB'nin gerekse Türkiye'nin ilişkilerde dikkatle ve kararlılıkla ilerlemeleri gerektiğini vurguladı ve Türkiye-AB ilişkilerinin geliştirilmesi için ortaya çıkan fırsatların en iyi şekilde değerlendirilmesi gerektiğini vurguladı.

İKV Başkanı konuşmasında, Gümrük Birliği'nin güncellenmesinin Türkiye ile AB arasındaki ekonomik ve ticari ilişkilerin geliştirilmesinde ve Türkiye'nin AB standartlarına uyumunda etkili olabileceğini belirtti. AB'nin öngörülebilir vadede AB perspektifi bulunmayan Ukrayna ve Gürcistan gibi ülkelere vize serbestliği sağlarken, 1996'dan beri Gümrük Birliği ortağı ve 1999'dan beri de aday ülke statüsünde olan Türkiye'nin vatandaşlarının halen vize zorunluluğuna tabi tutulmasını eleştiren İKV Başkanı, Türk vatandaşlarının "vizesiz Avrupa" hayalinin gerçekleştirilmesinin AB'ye olan güvenin tazelenmesine katkıda bulunacağına inandığını dile getirdi.

Mali yardımlara ilişkin bilgi verildi

Moderatörlüğünü PanEuropa Bulgaria'yı temsilen Bulgaristan eski Dışişleri Bakanı Solomon Pasi'nin üstlendiği panelde; Türkiye Cumhuriyeti AB Daimi Temsilcisi Büyükelçi Faruk Kaymakcı, Avrupa Komisyonu Bulgaristan Temsilciliği Başkanı Büyükelçi Ognian Zlatev, Bulgaristan Dışişleri Bakanlığı AB Kurumları ve Politikaları Genel Müdürü Genka Georgieva ve İKV Genel Sekreteri Doç. Dr. Çiğdem Nas konuşmacı olarak yer aldı. Panel oturumunun ilk konuşmacısı AB Nezdinde Türkiye Daimi Temsilcisi Büyükelçi Kaymakcı, Varna Zirvesi'nde ele alınan konu başlıkları hakkındaki değerlendirmelerini paylaştı. Bulgaristan Dışişleri Bakanlığı Genel Müdürü Genka Georgieva, Bulgaristan'ın AB Dönem Başkanlığı önceliklerine değinerek, dönem başkanlığının, Türkiye'nin Batı Balkanlar'dan ayrıştırılmaması konusundaki çabalarını aktardı. Avrupa Komisyonu Bulgaristan Temsilciliği Başkanı Büyükelçi Ognian Zlatev, Türkiye-AB ilişkilerinin farklı boyutlarını oluşturan göç alanında işbirliği, diyalog süreçleri ve katılım öncesi mali yardımlara ilişkin bilgi verdi. İKV Genel Sekreteri Doç. Dr. Çiğdem Nas, Türkiye-AB ilişkilerinin güncel durumunu değerlendirerek, katılım müzakerelerindeki tıkanıklık ışığında Türkiye-AB ilişkilerinde kısa vadede olumlu gelişmelerin yaşanabileceği iki alan olan vize serbestliği ve Gümrük Birliği'nin güncellenmesi süreçlerine ilişkin görüşlerini aktardı.

Panelin ardından İKV Başkanı Ayhan Zeytinoğlu, İKV Genel Sekreteri Doç. Dr. Çiğdem Nas, Araştırma Müdürü Çisel İleri ve Kıdemli Uzman Yeliz Şahin'den oluşan İKV heyeti, Büyükelçi Ulusoy tarafından Büyükelçilik Rezidansı'nda verilen öğle yemeğine katıldılar.